

srpen 2016

zpravodaj města

RÁJEC-JESTŘEBÍ

MĚSTO RÁJEC-JESTŘEBÍ
SPOLEČNĚ S FK MKZ RÁJEC-JESTŘEBÍ,
SDH RÁJEC, SVAZEM SKAUTŮ A SKAUTEK
A O. S. "ZA ROZVOJ MĚSTA", Z. S.

**ZVE VÁS I VAŠE DĚTI
NA PRÁZDNINOVOU SHOW**

"AHOJ PRÁZDNINY"

FOTBALOVÉ A TRÉNINKOVÉ HŘIŠTĚ

27. 8. 2016

PROGRAM:

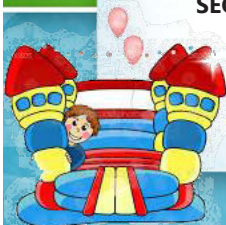
- 11:00** **ZAHÁJENÍ**
11:15 **LEDOVÉ KRÁLOVSTVÍ S ÁŇOU**
12:00 **BENEŠOVSKÁ 12° – DECHOVÁ HUDBA**
14:00 **FOTBÁLEK:**
 RÁJEČTÍ VS. V. I. P. ARABELA TEAM
16:00 **ARABELA SHOW:**
 HUDEBNÍ VYSTOUPENÍ A ZÁBAVA
18:00 **REPRODUKOVANÁ HUDBA**
20:30 **LETNÍ KINO POD HVĚZDAMI**

PRO DĚTI V PRŮBĚHU CELÉHO DNE BUDE PŘIPRAVEN
SKÁKACÍ HRAD, TRAMPOLÍNA, SOUTĚŽE, ODMĚNY.
PRO MALÉ I VELKÉ JÍZDA NA KONÍCH, NA VOZÍTKU
SEGWAY.

BOHATÉ OBČERSTVENÍ

VSTUP ZDARMA!

Vážení a milí spoluobčané,

je začátek měsíce srpna, pro školáky je polovina letních prázdnin nenávratně pryč. A co se v našem městě děje v tomto období? Probíhá hodně investičních akcí, chystá se pro Vás nová kulturní sezóna.

Dokončena byla rekonstrukce komunikací ulic Hradisko a Šafranice, zbývá zde jen dosadba zeleně. Nebyla to jednoduchá stavba, ale

v rámci možností této lokality myslím dopadla dobře. V druhé polovině je rekonstrukce elektroinstalace a datových kabelů městského úřadu. Děkuje Vám za vstřícnost a pochopení při vyřizování Vašich záležitostí v nestandardních podmínkách. Na konci září Vás již budou vítat upravené prostory.

Další akcí, která se blíží ke konci, je rekonstrukce bytového domu na ulici Sportovní 435.

Nový „kabát“ si tento bytový dům rozhodně zasloužil. V měsíci září započne budování nových chodníků, komunikací a parkovacích stání v horní části ulice Blanenská. Dokončeno je také zaměření stokové sítě města. Svoji podobu dostává projektová dokumentace na zkapacitnění ulice V Úvoze. V běhu je zhotovení projektové dokumentace na stavbu nové čistírny odpadních vod, včetně oddělení dešťových vod od splaškových v některých částech našeho města.

Jistě jste si všimli, že v našem městě přibyla nová ulice. Dostala název „Nad Skalou“. Tento název schválili zastupitelé na červnovém zasedání. Vychází z místního názvosloví.

Také bych se s Vámi ráda podělila o informaci, že naše město uspělo se žádostí o dotaci na mezinárodní spolupráci měst a škol v rámci programu Erasmus+. Partnerem pro naše město bude stejně jako v minulém období město Biržai v Litvě, přibude slovenské město Tvrdošín.

Právě toto město jsme na pozvání pana primátora (u nás starosty) navštívili. Poznali jsme krásné město, čisté, plné zeleně a především vstřícných a milých lidí. Byla to krátká návštěva, ale odjížděli jsme s navázaným přátelstvím a slibem, že začneme pracovat na partnerství našich měst také mimo projekt. Věřím, že o tomto městě dnes nepíši naposledy.

Tvrdošín – dřevěný kostelík

V závěru bych Vás ráda pozvala na poslední srpnovou sobotu. 27.08.2016 se na fotbalovém hřišti koná rozloučení s prázdninami „Ahoj prázdniny“. Čeká na Vás spousta VIP osobností známých z televizních obrazovek, se kterými si zahrají fotbalélek místní borci. Program je pestrý, jistě si každý z Vás najde to své. Letáček najdete na vedlejší straně tohoto zpravodaje.

Přeji Vám klidné srpnové dny se sluníčkem nejen na obloze, ale také v mysli. Těším se na setkání s Vámi.

Mgr. Romana Synakieviczová, starostka

V SRPNOVÉM VYDÁNÍ NAJDETE

Slovo starostky	1	Rozpis LSPP	8
Z radnice:		Ohlasy:	
Úhrada místních poplatků – SIPO	2	Literární soutěž	9
Důležitá telefonní čísla	3	Krásná je naše zem.	11
Městská policie:		Zájezdy STP	12
Z policejního zápisníku	3	Oslava třiceti let od otevření budovy mateřské školy.	12
Kulturní dění:		Soutěž pro volné chvíle	14
Pozvánky na akce v září	3,4	Sport:	
Knihovna: Upozornění	4	Závěrečný trénink aerobiku	14
Co se děje ve školách:		Něco z historie:	
ZŠ a MŠ: Školní výlet	4	Výročí 150 roků bitvy u Hradce Králové	21
Oslavy v mateřské škole	5	Hrst střípků z dob minulých	15
Centrum Motýlek:		Různé:	
Kronika červen	5	Světový den srdce.	17
Nabídka Centra Motýlek na srpen.	6	Usnesení rady a zastupitelstva	17
Nabídka kroužků na školní rok 2016/2017	7	Inzerce	20
Zábavný písničkový pořad	8		

Vážení občané,

město Rájec-Jestřebí Vám počínaje rokem 2016 nabízí možnost hradit místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen místní poplatek „za komunální odpad“) a místní poplatek ze psů také prostřednictvím Soustředěného inkasa plateb obyvatelstva, tzv. SIPO.

K úhradě místního poplatku touto formou se můžete přihlásit vyplněním formuláře. Formulář si můžete vyzvednout na Městském úřadě Rájec-Jestřebí na oddělení Pokladna a místní poplatky (kancelář č. 14) v přízemí budovy městského úřadu, popř. si jej stáhnout z internetových stránek města na adrese www.rajecjestrebi.cz, sekce Úřad, záložka Místní poplatky.

Vyplněný formulář k úhradě místních poplatků prostřednictvím SIPO doručte na oddělení Pokladna a místní poplatky Městského úřadu Rájec-Jestřebí nejpozději do konce roku 2016.

Platba místního poplatku „za komunální odpad“ proběhne v souladu se splatností poplatku dle místní vyhlášky ve dvou splátkách, první

ve výši poloviny poplatku v platbě inkasa v měsíci březnu a druhá splátka ve výši druhé poloviny poplatku v měsíci červnu. Místní poplatek ze psů bude zahrnut do platby inkasa v měsíci březnu. Takto bude v souladu s Vaší přihláškou podle sdělených údajů postupováno i v dalších letech, případné změny v počtu poplatníků, změně bydliště apod. je třeba nahlásit správci poplatku – na oddělení Pokladny a místních poplatků.

Místní poplatky lze rovněž hradit formou příkazu k úhradě na účet města Rájec-Jestřebí u Komerční banky Blansko, číslo 19-2324631/0100, variabilní symbol pro platbu je třeba si vyžádat na emailu: pokladna@rajecjestrebi.cz.

Na výše uvedené e-mailové adrese, popř. na telefonním čísle 515 557 621 můžete v případě dotazů k platbám místních poplatků kontaktovat referentku oddělení Pokladna a místní poplatky, paní Ing. Blanku Vybíhalovou.

Nadále zůstává v platnosti možnost hradit místní poplatky v hotovosti na pokladně Městského úřadu Rájec-Jestřebí v úředních hodinách městského úřadu.

*Mgr. Romana Synakieviczová
starostka*

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA PŘI PORUCHÁCH NA INŽENÝRSKÝCH SÍTÍCH

• Plyn – poruchy – tel. 1239	• VTS – tel. 516 432 598, 733 527 835, 734 276 470
• Elektřina – poruchy – tel. 800 225 577	Poruchy vodovod – tel. 734 658 886
	Poruchy kanalizace – tel. 737 527 626

- **Poškození obecního majetku**

tel. 736 484 470 po–pá 7.00–15.30 h
e-mail udrzba@rajecjestrebi.cz

INFORMAČNÍ OKÉNKO MĚSTSKÉ POLICIE**ÚŘEDNÍ HODINY MĚSTSKÉ POLICIE**

pondělí 8–9 h, 15–17 hodin

středa 8–9 h, 15–17 hodin

Občané mohou kdykoliv kontaktovat strážníka na telefonním mobilním čísle: **773 976 563** nebo na e-mailové adrese: **straznik@rajecjestrebi.cz**

Jakékoliv podněty ze strany občanů k výkonu služby (zaměření) jsou vítány.

Str. Antonín Kotlán, MP Rájec-Jestřebí

Z POLICEJNÍHO ZÁPISNÍKU

Z 6. na 7. 7. 2016 neznámý pachatel odcizil z oploceného pozemku v Rájci-Jestřebí v místech zvaných „Na kroužku“ (vedle silnice II/377), cca 200 kusů rostlin česneku. Majiteli tak byla způsobena škoda ve výši 2 000 Kč. Vzhledem k uvedenému se Policie ČR obrací na občany s žádostí o spolupráci při pátrání po neznámém pachateli a odcizených věcech. V případě zjištění poznatků je možné tyto předat telefonicky na lince 158, nebo na jakékoliv služebně Policie ČR.

KULTURNÍ DĚNÍ**POZVÁNKA**

Dne 3. 9. 2016 Vás pořadatelé z Ranče Hrušák zvou na 3. ročník westernového závodu.

Konat se bude v okolí Karolínského rybníka v prostorách pionýrského tábora v Karolíně.

Program:

- 11:00 zahajovací průvod.
- 11:30–12:00 průvod přes Rájec-Jestřebí (ul. Komenského, kavárna, ul. Sportovní) směr Ráječko.
- 13:00–13:30 vlastní závod po dvojicích spojený s westernovými disciplínami a Trailem.
- 18:30–19:00 vyhlášení výsledků závodu.
- 20:00 volná zábava – k poslechu a k tanci zahraje country skupina Jane.

Přídavný program:

- Indiánská osada – střelení z luku, hod tomahavkem. Možnost svezení dětí na koni, na vozíku s koňským povozem a další atrakce.
- Občerstvení zajištěno, vstupné dobrovolné.
- Časový harmonogram je závislý na aktuální situaci.

9. září 2016 v 15:30 h

Státní zámek Rájec nad Svitavou

Cena 150 Kč

Předprodej vstupenek: mc-palecek@centrum.cz

Bližší informace na tel.: 602 709 676

CO SE DĚJE VE ŠKOLÁCH

ŠKOLNÍ VÝLET

Ve středu 15. června jsme jeli na školní výlet. Naším cílem byl nejdříve Rožnov pod Radhoštěm. Zde jsme navštívili Valašské muzeum v přírodě, nejdříve Mlýnskou dolinu. Tam nám ukázali, jak se žilo dříve.

Například jsme se dozvěděli, jak se lisoval olej. Byla to těžká a namáhavá práce. Viděli jsme také kováře, jak koval podkovy, mlynáře nebo vodní pilu. Poté jsme šli do Dřevěného městečka, kde jsme měli rozchod a mohli si něco koupit. Také zde jsme si vše prohlédli. Byl zde kostelík a kolem něho hřbitov. Jsou zde pochováni významní čeští sportovci, olympijští vítězové Jiří Raška, Emil Zátopek a Ludvík Daněk.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA INFORMUJE

Upozorňujeme všechny čtenáře, že

od 27. června

do 31. srpna 2016

bude knihovna z důvodu rekonstrukce **uzavřena.**

Dalším cílem byly Pustevny a odtud jsme šli procházkou na Radhošť. Cestou jsme měli zastávku u sochy Radegasta. Když jsme přišli na Radhošť, šli jsme se podívat do kaple sv. Cyrila a Metoděje. Potom jsme se vydali na zpáteč-

ní cestu. Obdivovali jsme krásy přírody. Beskydy byly opravdu nádherné.

Když jsme došli zpět na Pustevny, nasedli jsme do autobusu a jeli domů, do Rájce.

Výlet se mi moc líbil.

Miša Habáňová, 4.A

OSLAVY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Konec školního roku v MŠ I. byl ve zvláštní oslavě. Rozloučením s předškoláčky, které pasovali mečem Kašpárci z divadélka Úsměv na školáky a popřáli jim ve škole hodně štěstí, vše začalo a pokračovalo oslavami k 30. výročí od zahájení provozu v naší mateřské škole.

V dopoledních hodinách 23. června navštívili naši MŠ bývalí zaměstnanci i ostatní hosté, kteří po krátkém uvítání měli možnost prohlédnout si prostory i školní zahradu. Čekalo je také malé pohoštění, videoprojekce a zhlédnutí kronik a alb s fotografiemi. Někteří měli z tohoto setkání velkou radost, protože se dlouho neviděli a mohli si spolu popovídat, jaké to v MŠ bývalo dříve.

Slavnostní odpoledne na školní zahradě patřilo rodičům a dětem. Jejich velká účast nás velmi příjemně překvapila.

Pro děti bylo připraveno zábavné odpoledne se soutěží, mlsáním i osvěžením. Kdo splnil

úkoly v kouzelném lese plném zvířátek, získal na konci cesty malou odměnu a něco na zub. Děti ze všech tříd také všem zatancovaly a zazpívaly a měly možnost si zařadit na skákacím hradě. Velice slunečné a horké odpoledne nás přinutilo požádat o pomoc přítomné tatínky z řad rájeckých hasičů o přistavení hasičského auta a osvěžení dětí i některých rodičů:-) hasičskými stříkačkami. Za jejich ochotu, ale nejen jejich, ale i rodičů a všech, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na celkovém zajištění zdárného průběhu oslav (výzdoba školy, program, aparatura, dárčky pro děti, občerstvení, propagační předměty a mnoho dalšího), moc děkuji. Naší školičce přeji, aby do ní chodily děti s úsměvem nejméně dalších 30 roků.

To nejlepší z oslav můžete zhlédnout na fotografiích na vnitřní zadní straně zpravodaje.

Za MŠ I. Lenka Přikrylová

CENTRUM MOTÝLEK

KRONIKA – ČERVEN 2016

Bazárek – 11. 6. 2016

Centrum Motýlek uspořádalo v sobotu 11. června mezi 8 a 11.30 hod na sále sokolovny již tradiční Bazárek. Prodávající nabízely především letní oblečení a potřeby pro děti, obuv, těhotenskou módu, potřeby pro kojící matky a hračky. Příští podzimní Bazárek proběhne v sobotu 15. října 2016.

Vy rozhodujete, my pomáháme

Centrum Motýlek, z.s. se stal regionálním vítězem v projektu Vy rozhodujete, my pomáháme Tesco 30 000 Kč. Děkujeme všem příznivcům, kteří pro nás hlasovali. V pátek 17. června 2016 proběhlo slavnostní předání šeku ředitelem Tesca Boskovic zástupkyní Centra Motýlek.

Díky této finanční pomoci Centru Motýlek pomůžeme projektem „Jsme jedna rodina“ i vám všem! Rodinám, které pobírají přídatky na děti, pomůžeme zvlášť ;-). Stačí napsat na e-mail, po-

skytneme vám bližší informace ohledně slevy na kroužky, výlety, rukodělné dílny a ostatní akce. Ozvěte se nám!

*Za kolektiv Centra Motýlek
Mgr. Pavlína Neudertová*

Nabídka Centra Motýlek na srpen 2016:

CVIČENÍ PRO RODIČE S DĚTMI O PRÁZDNINÁCH

- Centrum Motýlek zve děti a jejich rodiče na aktivní setkání, při kterém si zacvičíme a pohrajeme si
- 16. srpna 2016 10:00 hod v klubovně Centra v sokolovně
- Vstup 20 Kč za rodinu; dotováno projektem **Jsme jedna rodina**; rodiny pobírající přídavky na děti, hlaste se na 728 684 044 nebo seddlakova.jana@seznam.cz, budete mít vstup zdarma

CVIČENÍ DĚTÍ V CENTRU MOTÝLEK

- Všechna cvičení v Centru Motýlek začínají již od 5. září 2016
- Ostatní kroužky od 3. 10. 2016
- Díky výhře v projektu Tesco Jsme jedna rodina může dostat slevu rodina, která pobírá přídavky na děti. Stačí napsat na e-mail: seddlakova.jana@seznam.cz. Sleva platí nejen na cvičení, ale i na všechny kroužky Centra Motýlek
- VZP přispívá na cvičení pro všechny své pojištěnce částkou 500 Kč a ZP MV od září částkou 211 Kč. Ostatní pojišťovny také většinou částkou 500 Kč

Loučení s prázdninami v BRuNO family parku

- Aneb dovádění v novém zábavném parku
- Neděle 28. srpna 2016 v 13:20 hod sraz u sokolovny v Rájci
- Odjezd 13:30 hod, návrat kolem 18 hod
- Cena: Děti – 250 Kč (doprava, vstupné)
Každé druhé dítě v doprovodu platí o 50 Kč méně
Dospělí – zdarma
- Dotováno projektem Jsme jedna rodina – rodiny, které pobírají přídavky na děti, hlaste se kvůli slevě
- Příhlášky, slevy, informace: Jana Sedláková - mob: 728 684 044, e-mail: seddlakova.jana@seznam.cz

NABÍDKA KROUŽKŮ NA ŠKOLNÍ ROK 2016/2017

1. **Angličtina pro děti 4–6 let v MŠ Rájec**
Lektor: Jitka Bušová
Místo konání: 1. Mateřská škola Rájec
(v době provozu MŠ), cena: 320 Kč/pololetí
(délka lekce 30 minut)
2. **Angličtina pro děti 4–6 let v MŠ Jestřebí**
Lektor: Jitka Bušová
Místo konání: 1. Mateřská škola Jestřebí
(v době provozu MŠ), cena: 320 Kč/pololetí
(délka lekce 30 minut)
3. **Angličtina pro dospělé – pokročilí začátečníci (Elementary)**
Lektor: Bude upřesněno
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 1.200 Kč/pololetí
4. **Angličtina pro dospělé pokročilí – středně pokročilí (Intermediate)**
Lektor: Bude upřesněno
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 1.200 Kč/pololetí
5. **Němčina pro dospělé – mírně pokročilí**
Lektor: Mgr. Vlasta Plchová
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 1.200 Kč/pololetí
6. **Němčina pro dospělé – pokročilí**
Lektor: Mgr. Vlasta Plchová
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 1.200 Kč/pololetí
7. **Němčina studenti**
Lektor: Mgr. Vlasta Plchová
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 480 Kč/pololetí
8. **Cvičení pro maminky s dětmi od 3 do 9 měsíců + hernička**
Lektor: Jana Sedláková
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 500 Kč/pololetí
9. **Cvičení pro maminky s dětmi od 9 měsíců do 1 roku + hernička**
Lektor: Jana Sedláková
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 500 Kč/pololetí
10. **Cvičení pro maminky s dětmi od 1 do 2 let + hernička**
Lektor: Jana Sedláková
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 500 Kč/pololetí
11. **Cvičení pro maminky s dětmi od 2–3 let + hernička**
Lektor: Jana Sedláková
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 500 Kč/pololetí
12. **Cvičení pro děti 3–7 let**
Lektor: Mgr. Pavlína Neudertová
Místo konání: tělocvična gymnázium
Rájec-Jestřebí, cena: 500 Kč/pololetí
13. **Relaxační kroužek (pro děti pouze v doprovodu dospělých)**
Lektor: Jana Sedláková
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 500 Kč/pololetí
14. **Notičky pro děti od 4–7 let**
Lektor: Gabriela Zachovalová
Místo konání: Klubovna Motýlek,
cena: 480 Kč/pololetí
15. **Škulka – výtvarný kroužek pro děti od 4–7 let**
Lektor: Jana Dovrtělová
Místo konání: Klubovna Motýlek,
1x za 14 dní, cena: 320 Kč/pololetí
16. **Mažoretky – pro děvčata od 5 let a výše**
Lektor: Bude upřesněno
Místo konání: sál Sokolovna,
cena: 500 Kč/pololetí

➤ Zápis do kroužků na školní rok 2016/2017 se bude konat v klubovně Motýlek v Sokolovně Rájec-Jestřebí 12.9. a 14.9. 2016 od 16 do 18 hod

➤ Přihlášky do kroužků můžete od 1. 9. 2016 zasílat elektronicky na e-mail: motylekrajec@seznam.cz nebo přinést v den zápisu do klubovny Motýlek.

➤ Kroužky budou otevřeny pouze v případě, že bude dostatečný zájem.

➤ Platba za kroužek probíhá na pololetí dopředu.

1. pololetí (16 lekcí) se platí do 30. 10. 2016, 2. pololetí (16 lekcí) do 28. 2. 2017.

- Rozvrh kroužků bude vyvěšen na webových stránkách od 20.9.2016
- Pravidelné kroužky budou zahájeny v týdnu od 3. 10. 2016 a budou ukončeny 31.5. 2017
- Přihlášku je možno si také stáhnout na webových stránkách nebo si o ni napsat na e-mail: motylekrajec@seznam.cz

Platbu za kroužek prosíme hradit pouze na **účet číslo 233801079/0300**, jako **variabilní symbol** uveďte **číslo kroužku** a do poznámky napište jméno dítěte. Platba hotově je možná pouze po osobní domluvě.

web: www.centrum-motylek.cz
facebook: centrum motýlek
mail: motylekrajec@seznam.cz
č.ú.: 233801079/0300

Na Vyhlídce 652
679 02 Rájec-Jestřebí
IČO: 22829083

HURÁ DO ŠKOLY, DO ŠKOLKY A DO MOTÝLKA 😊

aneb zábavný písničkový pořad Tetin z Brna pro všechny
+ možný zápis do kroužků Centra Motýlek

NEDĚLE 4. září 2016 v 16 hod

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

SOKOLOVNA RÁJEC

Dotováno projektem Jsme jedna rodina

ROZPIS STOMATOLOGICKÉ LSPP

SRPEN 2016

Služba je sloužena od 8.00 do 13.00 hodin

6.8.	MUDr. Kulhánková	Křtiny, Zdrav. středisko	516 414 291
7.8.	MUDr. Kupková	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 457
13.8.	MUDr. Kutlíková	Boskovice, Růžové náměstí 12	516 453 997
14.8.	MUDr. Láníková	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 456
20.8.	MUDr. Pernicová	Boskovice, Růžové nám. 16	774 177 804
21.8.	MUDr. Lukeš	Boskovice, Smetanova 24	516 454 046
27.8.	MUDr. Mikulášková	Letovice, Mánesova 468/2	516 474 488
28.8.	MUDr. Beranová	Blansko, Gellhornova 9	735 056 656

Mimo uvedenou dobu je služba zajištěna v Brně, Úrazová nemocnice,
Ponávka 6, tel. 545 538 111. Úrazová nemocnice službu zajišťuje ve všední dny
od 17.00 hodin do 7.00 hodin. O sobotách, nedělích a svátcích nepřetržitě 24 hodin.

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

Vítězná práce studentky **Petry Bačovské** z Gymnázia Boskovice letošního 12. ročníku literární soutěže „Píši, tedy jsem“ v kategorii poezie 11 – 15 let.

MÚZA

Tančí mezi skutečností,
mezi světem bez hranic,
s fantastickou netečností,
nepouští se do pranic.

Paní svého času,
kolem ladně kráčí,
obilku z klasu
jejího dát mi ráčí.

Tvořím,
obilka hnije,
hořím,
deprese lije
kaňky na stránky.

Přišla má vyvolená,
černý hábit,
jako vrána okřídlená,
nechávám se vábit
múzou ulovená.

KAPKY PRAVDY

Hlava má se ničím ničí,
mysl s duší o sebe řinčí.

Když mé srdce už mým není,
jak mám vlastně milovat?
Stavím na kopci, nebe se mění.
Andělé...nestihli se slitovat.

Není třeba prstem mířit,
nesmím dále bédovat.
Je třeba s proudem pravdy vířit.
Vždyť...andělé...nestihli se slitovat.

Smutek pokropil květ růže,
kapky z mračen nemohly odolat,
já si říkám, co kdo zmůže?
Když andělé...se nestihli slitovat.

Jan Červenka ze ZŠ Edvarda Beneše v Písku získal za svou práci dělené 2. místo v kategorii próza 11 – 15 let.

TAJEMNÝ NÁPIS

...tou dobou chodili skoro každý den kolem domu pana Motyčky. Starého pána, který rád bafal ze své dýmky a čas od času zalil květiny na okně svého malého domku. Všude ve vzduchu byl cítit podzim. Barevné listí pod nohama vydávalo zvláštní vůni, kterou doplňoval dým z okolních lamp, kolem kterých kroužily mýry, jako by k nim byly přivázány neviditelnou nití. Kluci se vraceli ze svých oblíbených schůzek. Jejich parta se scházela pravidelně u vrátek, jimiž kdysi vcházel do města kat.

Ota se posadil na lavičku nedaleko kostela, ze kterého vycházely zvuky varhan a vytvářely pěknou atmosféru. Jirka si sedl vedle něj a oba tiše poslouchali. Z nenadání se varhany odmlčely. Ticho, které nastalo, připoutalo pozornost obou kluků. Vstali z lavičky a šli se podívat, co se děje. Ale našli jen zamčená vrata kostela,

ve kterém nejspíš ukončil svou zkoušku varhaník. Zblízka si prohlíželi stěnu kostela, na které byly umístěny erby slavných rodů a také znak jejich města. Pradávný symbol obyvatel i jeho obránců. Nad vchodem byla deska se zvláštním písmem. „Co tam je napsáno?“ zeptal se Ota. „To nepřečtu. Ale je to asi něco důležitého, když si to dali přímo nad vchod kostela.“ Pak už ale kluci museli domů.

Druhý den na schůzku nedorazili. Dohodli se, že se sejdou přímo u kostela a zjistí, co je nad vchodem napsáno. Na papír se snažili opsat ten tajemný nápis. Jednoduché to nebylo. Ale nakonec se jim to přeci podařilo. „Jdeme do knihovny,“ navrhl Ota. „To je dobrý nápad. Ale nevíme, jestli najdeme knihu o nesmyslných znacích.“

V knihovně byla spousta knih. Ale najít knihu, která by jen trochu připomínala ten tajemný

nápis, bylo skoro nemožné. Už to vzdávali, ale našli odvahu a zeptali se knihovníka. „...A...kluci se dali na šifry. Tohle je ale napsáno latinsky. Najděte si slovník a možná něco přetčete.“ Kluci poděkovali a zamířili do správného oddělení.

Najednou jim nápis připadal ještě známější. Objevili první slovo. TURRIS... „To je věž!“ vykřikl Jirka. „REX je král a EQUES je jezdec!“ Postupně dávali dohromady celou skládanku. „REGINA, to slovo označuje dámu. EPISCOPUS – je asi střelec? PEDES je pěšec.“ „Co to znamená?“

„To jsou přece šachové figurky!“ zvolal nadšeně Ota. „Ale proč je to na kostelní věži?“ „Proč by dávali něco takového nad vchod kostela?“ Z druhé strany knihovny se pomalu ke klukům blížil pan Motyčka: „Protože tohle město je součástí pradávnej šachové partie. Celý život se snažím vypátrat, proč zrovna naše město. Jedno ale vím. Je to bílé město.“

Kluci zůstali sedět s otevřenou pusou. Jak dlouho chodili kolem nápisu, kterého si vlastně nikdy nevyšimlali, a člověk, který si jen tak posedává u domu, ví víc, než kdokoli z města.

Literární práce **Johany Seidlové** ze ZŠ Edvarda Beneše v Písku umístěné také na 2. místě v kategorii próza 11 – 15 let.

JAK NAŠE RODINA ZACHRÁNILA PŘED ZKÁZOU TURECKOU ČÁST KYPRU

Jako každý rok tak i letos si tatínek uvědomil na konci léta, že neměl dovolenou a začal horečně lovit na internetu nejlepší a samozřejmě nejlevnější zájezd. Tak nám jednoho dne večer oznámil, že zítra letíme na Kypr, a to z letiště v Brně. Maminka zalapala po dechu a šla balit. Zcestovala babička se ptala, kam to bude, a tatínek oznámil, že do turecké části. Babička to komentovala tak, že si myslela, že tam jsou jen vojenské základny, a tatínek raději odešel.

Přes časovou tíseň jsme opravdu odletěli a ocitli se v nádherném rekreačním středisku Acapulko. Bydleli jsme v krásném apartmánu, jídla bylo vrchovatě, moře nádherné a bazény.

Po počátečním okouzlení jsme se začali trochu nudit a tatínek usoudil, že je na čase ukázat nám ostrov. Zapůjčili jsme si automobily a se známými jsme vyjeli. Cestovali jsme prašnou silnicí a podél se nám ukazovaly nádherné výhledy na moře. Okolo jen suché keře a tráva, do auta se linula vůně všelijakého koření. Hledala jsem vojenské základny, ale nikde nebylo po nich ani památky. Jen občas zatarasil cestu příslušník oslí stráže a bylo nutno zastavit a vykoupit se potravinami. Šli hlavně po jablkách, cukru, ale nepohrdli ani kousky chleba.

Na hranicích s Řeckem jsme se konečně dočkali i vojenské základny a potom už jsme dojeli do cíle cesty na Želví pláž. Tatínek nám poutavě vyprávěl, jak tam karety velké a karety obecné jednou za dva až tři roky kladou do hnízda spousty vajec a jak jim je ošklivé plážové lišky,

ale i vrány a jestřábi kradou a živí se jimi. Jak jen malé množství vylihnutých mláďátek doputuje až do moře a ostatní zahynou. Ale jako téměř vždy, nezvolil si tu správnou roční dobu, takže jsme nic z vyprávění tatínka nemohli na vlastní oči vidět. Ale pláž byla hezká, koupali jsme se a bylo nám dobře.

Vraceli jsme se suchou krajinou zpět a otec náhle zastavil a řekl: „Vedle silnice jsem viděl černé kolečko, asi začínající oheň. Někdo asi odhodil nedopalek z cigarety.“ Maminka se nestačila divit, co tatínek všechno při řízení vidí, ale on trval na svém. Začali jsme křičet, že musíme zpátky hasit. Přátelé nás přemlouvali, ať se nevracíme, že je to nějaká blbost. Tatínek si od nich vzal všechnu vodu, kterou v autě měli na pití a otočili jsme se nazpět. Černé kolečko jsme nemuseli hledat. U silnice už plápolal keř. Vyskákali jsme z auta a postupně vyliili všechnu vodu na keř. Oheň už zmizel, ale okolí stále doutnalo. Snažili jsme se zašlapat všechny doutnající zbytky a tatínek zavolal hasiče.

Přijeli brzy, celé okolí pokropili vodou, poděkovali, řekli, že budou doutnající spáleniště ještě hlídat, a řekli nám, že takový oheň se může v horku a suchu přenést až mnoho kilometrů daleko. Pozvali nás na druhý den k nim na stanici a bratrovi a mně ukázali vrtulník, který musí často použít k hašení požárů.

Toho dne jsme měli pocit, že jsme zachránili minimálně tureckou část Kypru před vyhořením.

KRÁSNÁ JE NAŠE ZEM...

Každý rok pořádá Svaz tělesně postižených v Rájci-Jestřebí několik rehabilitačních pobytů. Letos jsme se přihlásili na týdenní pobyt v hotelu Zadov-Stachy na Šumavě.

49 členů z Rájce, Doubravice, Holešína, Ráječka, Dolní Lhoty, Křtin, Blanska a Bořitova se vydali 19. června autobusem na hotel Zadov. Cestou začalo pršet, a kdo zná drsnou Šumavu ví, že špatné počasí vydrží nejméně týden. Na první zastávce jsme si prošli historické město Tábor, druhá zastávka patřila prohlídce hradu Rabí, který je nejrozsáhlejší hradní zříceninou v Čechách. Od poloviny 14. století byl hrad sídlem pánů z Rožmberka. Ti jej obehnali hradbami tak důkladně, že platil za nejpevnější v zemi. Husitská vojska však hrad dvakrát dobyla a v roce 1421 zde dokonce přišel o své pravé oko vojevůdce Jan Žižka z Trocnova. Zkáza hradu nastala v 18. století, kdy hrad vyhořel a poničený areál navíc začali lidé rozebírat na stavbu vlastních domů. O záchranu této výjimečné historické památky se zasloužil Spolek pro záchranu uměleckých, historických a přírodních památek v Horažďovicích, který provedl nákladné opravy hradního areálu, od roku 1954 o hrad pečuje stát.

Pak už zmizela pole a před námi se objevily kopce, lesy a louky. Dorazili jsme do hotelu, kde jsme se ubytovali. Za okny se rozprostřela úchvatná šumavská krajina, v dálce byla vidět dýmající elektrárna Temelín. První ráno jsme vstávali do drobného deště a bílé mlhy, teplo měř klesl k nízkým číslům. Rozhodli jsme se prozkoumat okolí hotelu ve skupinkách. Kolem chaty Kateřiny Neumannové vedla cesta po lese přes rozkvetlé louky, kolem šumavských samot a různých zajímavostí. Každý jak se cítil, podnikal kratší nebo delší vycházku zakončenou většinou v nedaleké cukrárně.

V úterý už byl naplánovaný výlet k hradlovému mostu zvaný Rechle, Tříjezerní slati a překrásným údolím kolem Roklanského potoka na Modravu. Rechle – plavení dřeva nebylo po divoké Vydře možné, a proto zde byl vybudován kolem nespasleného úseku umělý plavební kanál zvaný Vchynicko-tetovský (stavba trvala 2 roky). V místě, kde se dřevo svádělo do kanálu, byl

postaven hradlový most, přes který dnes vede cyklostezka. Uprostřed šumavských lesů se nachází ostrůvek severské přírody – Tříjezerní slať – je to místo, na kterém se vyskytuje mnoho vzácných živočichů a rostlin, např. masožravá rosnatka. 250m dlouhá okružní naučná stezka vede kolem tří rašelinných jezírek, podle kterých dostala slať své jméno. A Šumava se rozhodla ukázat nám svou vlídnou tvář. Vysvitlo sluníčko a provázelo nás celý zbytek našeho pobytu.

Další den nás čekala hora Boubín v Boubínském pralese – je to nejstarší prales na Šumavě (od roku 1858). Z Kubové Huti jsme šli z počátku pohodlnou lesní cestou, která se zvedala do prudkého kopce se dřevěnými schody, dále lesní pěšinou až na samý vrchol hory Boubín. Kdo vylezl až na rozhlednu, odměnou mu byl překrásný výhled na blízké i vzdálené okolí. Cesta dolů byla místy dosti náročná, ale bez problému ji zdolala i nejstarší účastnice 81letá paní Marie Dvořáčková. Prohlédli jsme si stovky stromy, Boubínské jezírko a v Zátoni nás čekal náš autobus, který nás odvezl hned na večeri na hotel.

Čtvrtek byl určen pro Železnou Rudu a okolí. Opět skupinky podle svých sil vyrazily směr Jezero Laka nebo lanovkou na Špičák s rozhlednou, nebo směr Černé a Čertovo jezero, abychom se všichni sešli v cukrárně v Železné Rudě. Jezero Laka leží na svahu hory Plesné, jedná se o nejvýše položené (1096 m. n. m.) a zároveň nejmenší ledovcové jezero na Šumavě. Romantický nádech uprostřed lesů mu dodávají plovoucí ostrůvky porostlé vegetací.

Zbýval poslední den – procházka kolem řeky Vydry. Z Antýglu, kam nás zavezl autobus, jsme šli podél řeky s velkými kameny, které obtéká dravá voda. Lesní cestou v příjemném chládku jsme míjeli studánky, občerstvili se na Turnerově chatě s vydrím výběhem, abychom dorazili do cíle – k soutoku Křemelné a Vydry na Čerňkově pile. Bonusem našeho putování byla prohlídka hradu Kašperk. Večer už jsme balili a těšili se na domov.

Budeme vzpomínat na krásnou, čistou a příjemnou Šumavu, na upravené chalupy, dobře značené cesty, cyklostezky, louky a přírodu.

Veliké poděkování za vzorně zařízený pobyt patři vedoucím, paní Vašíčkové a Hajdamachové, které měly vždy perfektně připravený program pro všechny. V organizaci se nevyskytla jediná chybička, i když zabezpečit program pro věkově i fyzicky různorodou společnost není jednoduché. Spokojeni jsme byli i se stravováním. Ráno švédské stoly celkem bohatě zásobené, večer výběr z osmi jídel byl také dobrý.

Nesmíme zapomenout na pana Štěpánka – řidiče, který nás bezpečně a spolehlivě dovezl

k cíli a zajišťoval dobrý servis. Na zpáteční cestě převzali „velení“ pan Sánka a pan Konečný, protože obě vedoucí zůstaly na Zadově, kam dorazila další skupina. Doufáme, že i jim se pobyt vydaří. Poslední zastávka byla v Českém Krumlově, kde jsme si individuálně prohlédli historické město. Zbývá už jen říct – díky a snad ještě někdy, Šumavo, na shledanou!

*Manželé Řezníčkovi – Podloučkovi
z Doubravice*

ZÁJEZDY STP

Vážení čtenáři zpravodaje v Rájci-Jestřebí,

dovolujeme si Vás opět informovat o velmi zdařilých zájezdech naší organizace STP v Rájci-Jestřebí.

Ve dnech 4. 5. a 11. 5. tohoto roku se uskutečnily zájezdy pod vedením p. Antonína Hříbala, člena výboru místního STP. Připravil návštěvu památek, které bez problémů absolvovali všichni účastníci.

V Moravské Třebové jsme prošli historické jádro města, všimli jsme si architektonicky cenných měšťanských domů z r. 1592. Z náměstí jsme šli k zámku – původně hradu ze 13. století. V areálu zámku jsou expozice měšťanského bydlení a historických zbraní. Roku 1906 bylo dostavěno muzeum, jehož sbírky jsou obohaceny o umění Indie, Číny a Japonska.

Prohlídkou historického centra Šumperka, „Živou bránou Jeseníků“, jsme pokračovali

dále. Výstup na zdejší radniční věž a návštěva tamního průmyslového podniku – dříve Metry Šumperk s. r. o. Prohlídka s výkladem byla zajímavá především pro dřívější zaměstnance Metry Blansko.

V zámku Úsov, kde sídlí lovecko – lesnické muzeum, jsou prezentovány lichtenštejnské lovecké a přírodní sbírky. Úžasné trofeje africké zvířeny, lebky a kly slona, zvířata v životní velikosti. Úžasné. V expozici pro děti ve Vlašimském paláci je hra „Hádanky pánů z Vlašimi“, kde děti obdrží odměnu za správné odpovědi.

Při zpáteční cestě jsme v Lošticích koupili aromatické sýry v různých obalech a s různými příchutěmi.

Šťastně jsme se vrátili domů a těšíme se na další pěkně připravené zájezdy od pana Hříbala.

Jana Schuchová

OSLAVA TRICETI LET OD OTEVŘENÍ BUDOVY MATEŘSKÉ ŠKOLKY

V letošním roce je tomu již třicet let, co potřebám mateřské školky v Rájci-Jestřebí slouží budova na Školní ulici. U příležitosti výročí jejího otevření bylo uspořádáno setkání bývalých zaměstnanců školky.

Když jsem obdržela pozvánku na toto setkání, které se konalo ve čtvrtek 23. 6. 2016 v prostorách školky, byla jsem mile překvapena, že se ani po tolika letech na nás nezapomnělo a že i my jsme se staly svou prací jakousi součástí historie školky. A tak jsme se po letech zase potkaly s těmi, se kterými jsme zde prožily

kus svého pracovního života. Jak některé z nás vzpomínaly, dokonce toho nejlepšího, co kdy zažily. Vzpomínek bylo mnoho a měly jsme si stále o čem povídat. Ani se nám mnohdy nechtělo věřit, že uplynulo tolik let – připadaly jsme si, jako kdyby to vše bylo včera.

Na úvod setkání promluvil ředitel rájeckých škol pan Mgr. Jaroslav Brázda, přičemž shrnul dění ve školce a připomenul, co vše se za uplynulých třicet let ve školce a pro školkou podařilo zrealizovat. O dění ve školce i o zásadních meznících z její historie nám pověděla vedoucí

zasazené stroměčky zalévala, aby se ujal a neuschly. A všechny jsou dnes mohutnými stromy skýtajícími v horkých dnech stín a zpříjemňujícími svou zelení dětem prostředí ke hram. Takže paní Žáčková – v těch stromech je i kus Vašeho života, a to je krásné.

Po celou dobu setkání bylo pro nás přichystáno výborné občerstvení formou švédských stolů a veškerý s tím spojený servis, o který se vzorně

učitelka paní Lenka Přikrylová. Poté jsme si za jejich doprovodu a komentáře měli možnost prohlédnout celou budovu školky včetně zahrady. Budova je nejen vybavena vším, co je pro práci učitelek a hry dětí potřebné, ale též pestře vyzdobena tak, aby prostory dětem skýtaly přívětivé prostředí. Upravená zahrada je pak příjemným místem pro venkovní aktivity. Zde se musím zastavit a nemohu jinak než vzpomenout slova paní Miroslavy Žáčkové, dlouholeté zaměstnankyně školky a zároveň nejstarší účastnice celé akce, která při pohledu na vzrostlé stromy zavzpomínala, co jen se nachodila s kbelíky vody, naběhala po strání, když čerstvě

postaraly učenky ze Střední gastronomické školy v Blansku. Za to jim patří velká pochvala a poděkování.

Setkání a prohlídka školy byly pro nás všechny nejen milým setkáním, ale též krásně prožitými chvílemi, na něž budeme dlouho vzpomínat. Poděkování patří všem, kteří se o akci zasloužili a toto milé setkání připravili.

Přeji školce a všem, jež se podílejí na její činnosti, aby se jim v dalších letech co nejvíce dařilo, a dětem, aby ve školce nalézaly nejen nové kamarády, ale také vlnidné prostředí pro svůj vstup do života.

Jaroslava Sychrová

SOUTĚŽ PRO VOLNÉ CHVÍLE

Ve svých volných chvílích jistě rádi podnikáte vycházky a výlety do blízkého či vzdáleného okolí našeho města. V naší soutěži vám nabízíme možnost ověřit si své znalosti a všímavost.

Na zadní straně zpravodaje vám budeme pravidelně přinášet vždy dvě fotografie z našeho města a okolí. Vaším úkolem bude napsat nám název lokality na fotografiích, případně rozpoznat místo, odkud byly snímky pořízeny.

Své odpovědi zasílejte vždy do 25. dne v měsíci, kdy byly snímky zveřejněny, buď na e-mailovou adresu: foto-rajec@seznam.cz nebo písemně na radnici. Na konci roku budou správné odpovědi slosovány a vítěz obdrží pěknou odměnu.

V následujícím vydání zpravodaje vždy najdete správné odpovědi z předchozího čísla.

Kateřina Faltová

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI Z MINULÉHO ČÍSLA:

Foto č. 75: Rájec – louka nad hřbitovem

Foto č. 76: Holešín – kříž u pštroší farmy

SPORT

ZÁVĚREČNÝ TRÉNINK ODDÍLU AEROBIKU RELAX KLUBU

Závodní sezóna nám utekla jako voda a než jsme se nadály, už byly před námi vytoužené letní prázdniny. Celý rok jsme poctivě trénovaly. Zúčastnily jsme se spousty závodů a nejstarší skupina děvčát dokonce uspěla na celorepublikovém finále soutěže „Česko se hýbe“ v Praze, kde si vybojovala bronz.

Na rozloučenou před prázdninami jsme si připravily pro rodiče závěrečné vystoupení, na kterém se předvedly všechny skupinky dětí od nejmladších až po ty nejstarší a nejzkušenější aerobické.

Den D nastal 20. 6. 2016. Tělocvična ZŠ se zaplnila dětmi, rodiči, prarodiči a dalšími, kteří nás přišli podpořit. Na úvod jsme předvedly naše vystoupení, které dopadlo na výbornou. Ukočirovat najednou všech 35 dětí nebyl snadný úkol ☺. A poté už následovalo odměňování za celoroční práci v tělocvičně, na což se asi holky těšily nej-

více. Všechna děvčata dostala medaili a malý balíček s překvapením. My trenérky zase od dětí spoustu květin a dárečků.

Nakonec jsme se všichni rozloučili, popřáli jsme si pěkné prázdniny a v září zase na shledanou!

Na začátku školního roku opět proběhne nábor nových dětí, takže neváhejte a přidejte se k nám. Přihlásit můžete děti již od 4 let a to na e-mail aerobicrajec@seznam.cz.

Lenka Hrušková, trenérka

V letošním roce si připomeneme výročí 150 roků od nešťastné bitvy u Hradce Králové mezi vojsky Rakouska a Pruska

Od konce května roku 1866 vyčkával v našem okolí pluk Airoidiho vojáků, kteří pak 17. června v rychlosti odtáhli na bojiště, aby pak po hromadném střetu utíkali zpět s nepatrným zbytkem svého pluku, který téměř veškeré důstojníky v boji ztratil. Někteří z nich, i řadoví vojáci téhož pluku, utrpěná poranění léčili si potom v nemocnici v Rájci. Poraněných v Rájci bylo 15 důstojníků a 88 řadových mužů. Místnosti pro nemocnici poskytl kníže Salm. Rakousko tehdy ještě nepřistoupilo k Ženevské smlouvě, podle které jsou ranění vojáci a jejich ošetřovatelé nedotknutelní.

Museli tedy ubozí ranění zanedlouho rájickou nemocnici opustit a po železnici se dát dál na útěk, aby nepadli do pruských rukou. Jeden jediný, Polák Gurko Zajda, byl smrtelně raněn do prsou a uváznu v Rájci, kde 11. července skončil. Měl slavný pohřeb s hudbou, rakev byla ozdobena věnci a trikolorou od rájeckých žen. Na hrob byl postaven litinový kříž.

Po porážce Královohradecké projížděly po železnici vlaky plné raněných. Nádraží bylo plné lidí, kteří pátrali po zprávách z bojiště, ale projevovali i soustrast s raněnými a přinášeli jim potraviny. Současně se mezi lidmi rozšířily zprávy, že Prusové chytají a odvádí mladé muže, jako rekruty do svého vojska. Tito mužové utíkali do lesů v okolí, skrýt se před odvedením do pruského vojska.

HRST STŘÍPKŮ Z DOB MINULÝCH

Při studiu archivních a jiných pramenů se badatel kromě tématu, jemuž věnuje svoji pozornost, setkává častokrát s řadou mnohdy drobných zajímavostí, které buď ponechá bez povšimnutí, anebo – zaujmou-li – si je poznačí někam bokem na zbytek papíru či zadní stranu zápisníku. Jednak proto, že může jít o informace zajímavé či třeba kuriosní, a jednak – co kdyby se přece jen někdy hodily...

Dnešní nahlédnutí do historie jsem se rozhodl po čase sestavit opět z několika takových drobností, které by na samostatné články nevydaly, ale které – troufám si říci – si přesto pozornost zaslouží.

12. července dorazili první Prusové do Doubravice a Rájce. Dech se tajil obyvatelům z toho, co se bude dít.

„Tak jsme jich měli po 30 mužích, já jsem jich měl 50 mužů, v některém domě i víc, jak kde viděli, tak jich tam vlezlo, a to bylo pořád co šli k Vídni a sobě poručeli pivo, kořalku i víno, maso, chleba, mouku, seno, oves, brali sobě kvalitě, kradli kde co mohli, nám vzali slepice, seno všecko vykrmlili, máslo, špek, sádlo, všechno nám sežrali, brali lidem krávy, ve dvoře vzali 20 krav a 3 svině.... Panu Knížeti a sousedům vzali, Jelínkům 1 krávu, Valíškům vzali též jednu krávu a tuze moc nadělali škod, kde jenom jaká vesnice byla, do každé vlezli a všechno lidem brali jako raubíři, ale na festunk žádný nešli, těm se vyhnuli, jenom mimo festunku.“ Když pak 18. září odtáhli poslední vojáci, zanechali po sobě vyjedené a vykradené obyvatelstvo, které přišlo o téměř všechny zásoby na blížící se zimu. Z knížecích dvorů bylo odvedeno 100 kusů hovězího dobytka, 9 koní, 6 slepic, vepřů. V rájeckém pivovaru tisíc věder piva i se sudy, všechna píce pro dobytek, i obilí na sýpkách. Obecný lid pak tížilo živění, ubytování vojska a ze selských stavení rovněž rekvírování krav, včetně drůbeže a drobných hospodářských zvířat. Nejhorší pak bylo zavlečení nákazy cholery, která si vyžádala oběti na životech obyvatel.

*Podle zápisů kronikářů, zpracoval
Václav Fránek.*

Mnozí občané našeho města využívají k dopravě do okolí pravidelně vlakové spoje, konečniců mají tuto možnost již dlouhých 167 let. Pro srovnání s dneškem si tedy připomeňme, že r. 1899 jezdily osobní vlaky průměrnou rychlostí 27–36 km/h, zatímco průměrná rychlost rychlíků dosahovala 60 km/h. Ovšem existovaly výjimky – jednou z nich byl rychlík směřující do podunajské metropole Vídně, který v uvedeném roce jezdil rychlostí dosahující 77–80 km/h. U toho údaje stojí dovětek, že „*rychlost to zajisté ohromná*“. Vozbu rychlíků ve sledované době zajišťovaly u rakouských drah po řadu let mj. lokomotivy označené později u ČSD jako 252.0, nasazované do pro-

vozu od r. 1881 a sloužící u rakouských a později československých drah až do r. 1931, ačkoliv už počátkem 20. století byly na rychlících nahrazeny výkonnějšími stroji. Kromě nich na přelomu století bylo možné potkat v čele rychlíků rovněž stroje řady (u ČSD) 264.0, vyráběné v l. 1894-1898 dle návrhu vynikajícího konstruktéra dr. ing. Karla Gölsdorfa (1861–1916), jehož nástup do služeb rakouských drah znamenal přelom v konstrukci lokomotiv v monarchii. Jednalo se o stroje, u nichž sice byla maximální povolená rychlost oficiálně stanovena na 90 km/h, avšak byly schopné dosáhnout až rychlosti 130 km/h!. Lokomotivy této řady následně sloužily rovněž u ČSD a z provozu byly poslední z nich vyřazeny až r. 1941.

Rychlíky tehdy – jakož ostatně donedávna – byly skutečně vlaky jezdícími vyšší rychlostí, k jejichž vozbě bývaly používány za tím účelem konstruované rychlíkové lokomotivy. Tímto se mj. odlišovaly od vlaků osobních, zvaných rovněž jako vlaky omnibusové, zatímco dnes se tento rozdíl stírá a rychlík se od vlaku osobního někdy lišívá jedině zastavováním toliko ve vybraných stanicích. Pokud jsme výše zmínili v souvislosti s rychlostí vlaků na moravských železnicích rok 1899, dodejme, že zkrátka poté se začaly objevovat další nové typy lokomotiv (zejména – dle pozdějšího značení ČSD – řady 275.0, kteréžto lokomotivy si vysloužily přezdívku „Nohatá“, a řady 375.0, kteréžto stroje byly přezdívány jako „Hrboun“) schopných dosahovat rychlosti 100 km/h, případně tuto rychlost i přesáhnout. Ne vždy ale bylo možné ihned schopnosti těchto strojů plně využít – jejich větší rozměry a hmotnost společně s vyšší rychlostí kladly větší technické i provozní nároky na samotné tratě a železniční svršek, takže mj. z těchto důvodů postupně docházelo k úpravám a modernizacím drah.

Jeden exponát výše zmíněné rychlíkové lokomotivy řady 252.0, konkrétně č. 252.008, je možné vidět v Národním technickém muzeu v Praze na Letné. Spolu s ní je ve stejné hale umístěn i monumentální a svým vzhledem ušlechtilý „Hrboun“ 375.007. Oba stroje jsou však, bohužel, neprovozní. Přesto lze občas vidět „Hrbouna“ v provozu – v rakouském Strasshofu se nalézá v Železničním muzeu „Hrboun“ nesoucí původní označení rakouských drah 310.23. Tento stroj je provozní, bývá využíván k vozbě historických vla-

kových souprav a při troše štěstí se s ním občas lze setkat i na některých takových akcích u nás.

Pokud bychom chtěli cestovat z Rájce vlakem v roce 1923, museli bychom si připravit na cestu do Brna a zpět 9 korun a 60 haléřů, na cestu do Boskovic a zpět 5 korun 60 haléřů a na cestu do Blanska a zpět 2 koruny 40 haléřů.

U cen ještě zůstaňme a udejme si (i pro srovnání s dneškem) ceny zboží platné r. 1978: chleba – 2,60 korun; rohlík – 30 haléřů; mouka hladká 1 kg – 3,20 korun; mouka hrubá 1 kg – 3,80 korun; mléko plnotučné 1 l – 3 koruny; cukr kostkový 1 kg – 8 korun; cukr moučka 1 kg – 7,30 korun; máslo 1 kg – 40 korun; sůl 1 kg – od 1,30 do 1,50 korun; olej stolní – 15,20 korun; rýže výběrová 1 kg – 8 korun; čaj lepší kvality, porcovaný o 40 sáčkích – 15 korun; káva zrnková 50 g – 12 korun; kakao 100 g – 8 korun; ocet 1 l – 2,50 korun; čokoláda 1 kg – průměrná cena 120–140 korun; těstovinové nudle 1 kg od 8 do 10 korun; hovězí maso zadní bez kosti 1 kg – 29 korun; hovězí přední bez kosti 1 kg – 20 korun; vepřová pečeně 1 kg – 30 korun; vepřová kýta bez kosti 1 kg – 35 korun; vepřový bok 1 kg – 20 korun; párky dle druhů 1 kg – v průměru 25 korun; kabanos 1 kg – 25 korun; trvanlivý salám 1 kg – v průměru 50 korun. Z průmyslového zboží: televizor černobílý – 5200 korun; televizor barevný – 9900 korun; lednička 170 l – 3130 korun; pračka Romo Combi – 3030 korun; pračka automatická – 6600 korun; gramofon průměrně 1600 korun za kus; magnetofon od 2200 do 6500 korun za kus; vysavač od 460 do 1580 korun za kus; radiopřijímač od 1200 do 2000 korun za kus. Z nábytku: kuchyně sektorová průměrně 15000 korun (možno však méně i více, dle velikosti); postele od 5700 do 11000 korun za kus; matrace od 500 do 750 korun za kus; obývací pokoj (tzv. „stěna“) z mořeného dřeva od 10000 do 23500 korun; válenda od 1200 do 2000 korun; stůl od 500 do 750 korun za kus; židle od 100 do 250 korun za kus. Osobní automobil Škoda 120L bylo možné pořídit za 58 800 korun; motocykl Babetta 207/100 za 2800 korun. Je snad potřeba dodat, že průměrná mzda v ČSSR činila r. 1976 2381 Kčs.

A ještě malá „záhada“ na závěr: Je zachováno písemné svědectví o pozorování tajemného úkazu na obloze na Rájce, o němž neuvedenému pisateli ve stáří vypravoval někdejší rájecký občan Edvard Sáňka (1826–1904), přičemž on

sám byl očitým svědkem. Kdy k události došlo bohužel není uvedeno, snad se tak stalo někdy v 60. letech 19. století, a to v měsíci srpnu. Tehdy několik osob pracovalo na poli v lokalitě Nad příčníkem (předpokládám, že vážený čtenář ví, kde se tato lokalita nalézá), byl večer a nastal krásný západ slunce, klonícího se za kopec Hora se staroslavným dvorem Svěslavem. A najednou prý bylo na obloze vidět, „...*jak by v těch světlych mračnách* něco se pohybovalo.“ Úkaz je dále přirovnáván podobou ke třem velbloudům, jednomu velkému a dvěma malým, přičemž „...*šlo*

to nohama vzhůru“. Jev byl přítomnými užasle pozorován a trval do chvíle, než slunce zcela zapadlo za kopec.

Tím končí i celá historka, která jistě zaujme milovníky záhad a problematiky UFO. Však tajemno a nevysvětlitelné úkazy jsou odnepaměti tématem přitažlivým, podněcujícím fantasii. Těžko dnes v této souvislosti cokoliv vysvětlíme, budeme se ale nejspíše muset spokojit s konstatováním, že mnohem pravděpodobněji půjde o nějaký přírodní úkaz způsobený oblačností či hrou světla a stínů...

Petr Sychra

RŮZNÉ

SVĚTOVÝ DEN SRDCE 2016 V BLANENSKÉ NEMOCNICI

Datum konání: 26. 9. 2016 od 13 do 17 hodin

Téma: **Akutní stavy ohrožující život – nebojme se zachraňovat život svým blízkým**

Náhlá srdeční zástava je v Evropě přední příčinou smrti, postihuje okolo půl milionu obyvatel ročně. Optimální péči o člověka se srdeční zástavou je okamžitá kardiiovaskulární resuscitace okolostojícími. Všichni jsme schopni poskytnout základní první pomoc bez speciálního vybavení a pomůcek podle zásady: Vše, co je potřeba, jsou ruce.

Kvalitně poskytnutá první pomoc může zachránit život a záchrana života je tou nejcennější službou. Pokud je člověk v ohrožení života, rozhoduje čas. A to jediné, co můžeme udělat špatně, je to, že neuděláme nic. Každý z nás se může ocitnout v situaci, kdy je na něm míra zodpovědnosti při záchráně lidského života. Nyní máte možnost se nejen něco podstatného k dané problematice dozvědět, ale i prakticky na cvičné figuríně vyzkoušet. Dále budou přítomny dispečerky záchranného systému a můžete si nacvičit telefonickou komunikaci a oživování dle telefonických instrukcí. Pochopitelně zdravotníci zodpoví i další Vaše otázky, například co dělat při stavech dušení, kolapsu a jiných zdravotních problémech.

Jako každoročně si můžete nechat určit svoje riziko kardiiovaskulární choroby. Vyšetření mohou využít hlavně ti z nás, kteří tyhle svoje faktory neznají.

MUDr. Ludmila Juránková

U S N E S E N Í

ze schůze Rady města Rájec-Jestřebí dne 29.06.2016

Usnesení č. 1

Rada **schválila** navržený program jednání.

Usnesení č. 2

Rada města souhlas města s umístěním stavby rodinného domu na pozemku parc. č. 234 zahrada v k. ú. Rájec nad Svitavou **projedná** na příštím zasedání rady města po předložení projektové dokumentace.

Usnesení č. 3

Rada města **projednala** Protokol o otevírání

obálek s nabídkami, posouzení a hodnocení nabídek na veřejnou zakázku malého rozsahu „Kanalizace a ČOV Rájec-Jestřebí (projektová dokumentace)“ (příloha č. 1). Rada města **vybrala** na realizaci akce „Kanalizace a ČOV Rájec-Jestřebí (projektová dokumentace)“ v souladu s doporučením hodnotící komise firmu VEGAspol v.o.s, Jiráskova 219/12, Brno a **rozhodla** s touto firmou uzavřít smlouvu o dílo (příloha č. 2).

Mgr. Romana Synakieviczová v.r. Zdeněk Vašíček v.r.
starostka místostarosta

U S N E S E N Í

ze zasedání Zastupitelstva města Rájec-Jestřebí 29.06.2016

USNESENÍ č. 1

Zastupitelstvo města **schválilo** navržený program jednání.

USNESENÍ č. 2

Zastupitelstvo města **bere na vědomí** informace o rozpočtových opatřeních č. 5/2016 a 6/2016 schválených Radou města (příloha č. 1–2).

USNESENÍ č. 3

Zastupitelstvo města **bere na vědomí** Inventarizační zprávu města Rájec-Jestřebí o průběhu a výsledku inventarizace k 31.12.2015 (příloha č. 3).

USNESENÍ č. 4

Zastupitelstvo města **projednalo a schvaluje** Účetní závěrku města Rájec-Jestřebí za rok 2015. Protokol o schvalování účetní závěrky je nedílnou součástí tohoto zápisu (příloha č. 4).

USNESENÍ č. 5

Zastupitelstvo města **projednalo a schvaluje** Závěrečný účet města Rájec-Jestřebí za rok 2015 (příloha č. 5). Zastupitelstvo města **souhlasí** s celoročním hospodařením města Rájec-Jestřebí za rok 2015, a to bez výhrad.

USNESENÍ č. 6

Zastupitelstvo města **bere na vědomí** plnění příjmů a čerpání výdajů rozpočtu k 31.05.2016 (příloha č. 6).

USNESENÍ č. 7

Zastupitelstvo města **rozhodlo** směniti s paní Janou Černickou, panem Romanem Kuchtíčkem a panem Vladimírem Kuchtíčkem část obecního pozemku parc. č. 1811/5 orná půda o výměře 4.512 m² z celkové výměry 11.158 m² v k.ú. Rájec nad Svitavou za pozemky parc. č. 879/1 ovocný sad o výměře 3.037 m², parc. č. 879/4 ovocný sad o výměře 537 m², parc. č. 879/5 ovocný sad o výměře 85 m², parc. č. 879/7 ovocný sad o výměře 505 m², parc. č. 880/1 zahrada o výměře 309 m² a parc. č. 880/2 zahrada o výměře 39 m², celková výměra 4.512 m², vše v k.ú. Rájec nad Svitavou. Náklady na vyhotovení geometrického plánu a za vklad do katastru nemovitostí uhradí město Rájec-Jestřebí, plátcí daně z nabytí nemovité věci budou obě smluvní strany.

USNESENÍ č. 8

Zastupitelstvo města **rozhodlo neprodat** část pozemku parc. č. 219/1 ostatní plocha o výmě-

ře cca 245 m² z celkové výměry 733 m² v k.ú. Jestřebí.

USNESENÍ č. 9

Zastupitelstvo města **rozhodlo prodat** manželům Evě a Miroslavu Pokorným, pozemky parc. č. 848/45 orná půda o výměře 146 m² a parc. č. 848/67 orná půda o výměře 131 m², oba pozemky v k.ú. Jestřebí za cenu 1.400 Kč/m² vč. DPH. Náklady spojené s prodejem uhradí kupující.

USNESENÍ č. 10

Zastupitelstvo města **rozhodlo neprodat** část pozemku parc. č. 929/3 trvalý travní porost o výměře cca 2.400 m² z celkové výměry 8.885 m² a pozemky parc. č. 900/43 orná půda o výměře 511 m², parc. č. 900/45 orná půda o výměře 98 m² a prac. č. 930 zahrada o výměře 241 m², vše v k.ú. Jestřebí.

USNESENÍ č. 11

Zastupitelstvo města **projednalo** návrh rady města na pojmenování nové ulice v k.ú. Rájec nad Svitavou, navazující na ulici V Úvoze a schvaluje název nové ulice „Nad Skalou“.

USNESENÍ č. 12a

Zastupitelstvo města **projednalo** žádost Gymnázia Rájec-Jestřebí, o.p.s. o schválení záměru realizace tří odborných učeben v části půdní vestavby budovy Gymnázia na ulici Komenského 240 a jeho spolufinancování z rozpočtu města Rájec-Jestřebí na rok 2016 (příloha č. 7).

USNESENÍ č. 12b

Zastupitelstvo města **rozhodlo poskytnout** žadateli Gymnázium Rájec-Jestřebí, o.p.s. investiční dotaci ve výši 248.050 Kč. Zastupitelstvo města schvaluje veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace č. 28/2016 (příloha č. 8).

USNESENÍ č. 12c

Zastupitelstvo města **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 7/2016 (příloha č. 9).

USNESENÍ č. 13

Zastupitelstvo města **bere na vědomí** Zprávu o činnosti Městské policie Rájec-Jestřebí za rok 2015 (příloha č. 10).

USNESENÍ č. 14

Zastupitelstvo města **bere na vědomí** zápis č. 4/2016 z jednání Finančního výboru ze dne 04.05.2016 (příloha č. 11).

USNESENÍ č. 15

Zastupitelstvo města **bere na vědomí** zápis ze zasedání Kontrolního výboru č. 7/2016 ze dne 06.06.2016 (příloha č. 12).

USNESENÍ č. 16

Nebylo přijato.

USNESENÍ č. 17

Zastupitelstvo města **rozhodlo neposkytnout** žadateli Hnutí DUHA Brno jednorázovou neinvestiční dotaci. Důvodem neposkytnutí dotace

je, že účel – Realizace informační a komunikační kampaně „Referendum 2016 – ano PRO nádraží v centru!“ v městě Brně není pro Zastupitelstvo města Rájec-Jestřebí prioritní otázkou. Zastupitelstvo města zastává neutrální postoj vůči oběma variantám (nádraží v centru s modernizací i výstavba nového nádraží), kdy řešení je výhradně v kompetenci Města Brna, potažmo jeho občanů.

Mgr. Romana Synakieviczová v.r. Zdeněk Vašíček v.r.
starostka místostarosta

U S N E S E N Í

ze schůze Rady města Rájec-Jestřebí dne 11.07.2016

Usnesení č. 1

Rada města **schválila** navržený program jednání.

Usnesení č. 2

Rada města **projednala** nabídku firmy D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR, Praha o pojištění právní ochrany zastupitelů a zaměstnanců městského úřadu Rájec-Jestřebí. Rada **rozhodla** uzavřít pojistnou smlouvu s firmou D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR, Praha (příloha č. 1).

Usnesení č. 3

Rada města **rozhodla** prodloužit nájemní smlouvy s těmito nájemci:

- Vrzal Luboš – na dobu neurčitou,
- Lipertová Kateřina a Lipert Antonín – do 31. 07. 2018,
- Manželé Petra a Jiří Huzlíkovi – 31. 07. 2018,
- Raiblová Veronika – 31. 07. 2018,
- Zárubová Petra – 31. 01. 2017,
- Manželé Karel a Jaroslava Landovi – na dobu neurčitou,
- Mičková Marie – do 31. 01. 2017.

Usnesení č. 4

Rada města **bere na vědomí** výpověď z bytu č. 35 na ul. Komenského 506 v Rájci-Jestřebí.

Usnesení č. 5a

Rada města **rozhodla** uzavřít nájemní smlouvu na byt č. 38 v bytovém domě na ul. Komenského 506 v Rájci-Jestřebí.

Usnesení č. 5b

Rada města **rozhodla** uzavřít nájemní smlouvu na byt č. 6 v bytovém domě na ul. Jurkova 643 v Rájci-Jestřebí.

Usnesení č. 6

Rada města **rozhodla** uzavřít nájemní smlouvu na budovu ZŠ v Jestřebí, 9. května 72 se spolkem Canotila z.s., za účelem provozování komunitní ZŠ alternativního směru ZŠ PROŽITKEM od 25.08.2016 na dobu 5 let za podmínek uvedených v příloze č. 2.

Usnesení č. 7

Rada města **souhlasí** s uzavřením Smlouvy o zřízení věcného břemene pro E.ON Distribuce, a.s., České Budějovice ke stavbě „Rájec – úprava DS, Krejčí“ na obecním pozemku parc. č. 1625 ostatní plocha v k. ú. Rájec nad Svitavou za jednorázovou úplatou 1.000 Kč + DPH (příloha č. 3).

Usnesení č. 8

Rada města **projednala** žádost pana Čermáka o směnu pozemků parc. č. 1974/1 zahrada o výměře 2.205 m² a parc. č. 1975/1 trvalý travní porost o výměře 303 m², oba v k. ú. Rájec nad Svitavou za části obecního pozemku parc. č. 616/1 ostatní plocha o výměře cca 39 m², cca 53 m² a cca 152 m² v k. ú. Holešín (varianta 1); za části obecního pozemku parc. č. 616/1 ostatní plocha o výměře cca 39 m² a cca 53 m² a část pozemku parc. č. 20/1 zahrada o výměře cca 83 m² v k. ú. Holešín (varianta 2); za části obecního pozemku parc. č. 616/1 ostatní plocha o výměře cca 39 m² a cca 53 m² a část pozemku parc. č. 525/2 ostatní plocha o výměře cca 427 m² v k. ú. Holešín (varianta 3) a **nedoporučuje** zastupitelstvu města žádnou z variant předmětné směny schválit.

Usnesení č. 9

Rada města **rozhodla** zveřejnit záměr prodeje části pozemku parc. č. 617/1 ostatní plocha

o výměře cca 15 m² z celkové výměry 1.214 m² a části pozemku parc. č. 616/1 ostatní plocha o výměře cca 60 m² z celkové výměry 8.058 m² v k. ú. Holešín.

Usnesení č. 10

Rada města **rozhodla** zveřejnit záměr zřídit věčné břemeno – služebnost distribuční sítě na obecním pozemku parc. č. 650 ostatní plocha v k. ú. Rájec nad Svitavou pro pana Petra Maňouška, Rájec-Jestřebí – stavba plynovodní přípojky k zámečnické dílně č. p. 89 na ul. Blahenská, Rájec-Jestřebí.

Usnesení č. 11

Rada města **projednala** Dodatek č. 1 ke Smlouvě o dílo s firmou Swietelsky stavební s. r. o., Pelhřimov ze dne 25.05.2016 na akci „Rájec-Jestřebí, Karolín - prodloužení dešťové kanalizace“. Jeho obsahem je změna technologie - provedení části kanalizace bezvýkopovou metodou. Rada města **rozhodla** Dodatek č. 1 ke Smlouvě o dílo s firmou Swietelsky stavební s. r. o., Pelhřimov ze dne 25.05.2016 uzavřít (příloha č. 4).

Usnesení č. 12

Rada města **projednala** Dodatek č. 2 ke Smlouvě o dílo s firmou Porr a.s. ze dne 30.12.2015 na zhotovení stavby „Rájec-Jestřebí, ul. Hradisko, Šafrance, rekonstrukce komunikace“. Jeho obsahem je posun termínu dokončení díla. Rada města **rozhodla** Dodatek č. 2 ke Smlouvě o dílo s firmou Porr a. s. ze dne 30.12.2015 uzavřít (příloha č. 5).

Usnesení č. 13

Rada města **souhlasí** s umístěním stavby rodinného domu na pozemku parc. č. 234 zahrada

v k. ú. Rájec nad Svitavou dle předloženého situačního výkresu varianta č. 1 (příloha č. 6). Stavba nesmí žádnou částí přesahovat přes hranice obecního pozemku.

Usnesení č. 14a

Rada města **projednala** zápis ze schůze Osadního výboru Holešín ze dne 20.06.2016 (příloha č. 7) a **doporučuje** zastupitelstvu města vzít zápis na vědomí.

Usnesení č. 14b

Rada města **bere na vědomí** rezignaci pana Jana Pivody na členství v Osadním výboru Holešín a **doporučuje** zastupitelstvu jeho odvolání z funkce člena Osadního výboru Holešín.

Usnesení č. 14c

Rada města **bere na vědomí** nominaci pana Petra Břouška na člena Osadního výboru Holešín a **doporučuje** zastupitelstvu města pana Petra Břouška zvolit členem Osadního výboru Holešín.

Usnesení č. 15

Rada města **projednala a bere na vědomí** zápis ze schůze komise pro občanské záležitosti konané dne 23.05.2016 (příloha č. 8).

Usnesení č. 16

Rada města **projednala** ohlášení veřejné akce TJ KANAP Karolín o.s., Malá kopaná „Turnajové čoch“, která se bude konat dne 23.07.2016 v Karolíně. Rada města souhlasí s konáním akce za podmínek uvedených v příloze č. 9.

Mgr. Romana Synakieviczová v.r. Zdeněk Vašíček v.r.
starostka místostarosta

INZERCE

CENY INZERCE VE ZPRAVODAJI

Plošná inzerce:

celá strana	960,- Kč
½ strany	480,- Kč
¼ strany	300,- Kč

Řádková inzerce:

jeden řádek	36,- Kč
-------------	---------

Uzávěrka: vždy do 15. dne v měsíci

Distribuce: vždy v prvních dnech měsíce

Ceny jsou uvedeny bez DPH, k ceně bude připočtena platná DPH

Řádková inzerce:

- Koupím byt v Rájci, spěchá, nabídněte prosím. Tel.: 774 193 566.
- Hledám ke koupi rodinný dům v Rájci, Ráječku, Doubravici nebo v okolí do max. 20 km. Tel.: 721 332 622.
- **MED** 130 Kč/1 kg, tel. č. 721 389 515
- Koupím RD nebo byt 3 + 1 v Rájci. Tel. č. 720 598 284.

Oslavy v MŠ I.

soutěž!
PRO VÁS

Více informací
k soutěži
najdete uvnitř
zpravodaje.

ODPOVĚDI
ZASÍLEJTE:
foto-rajec@
seznam.cz

FOTO
č.
?77

Na titulní
straně:
HRADISKO
Foto:
Aleš Musil

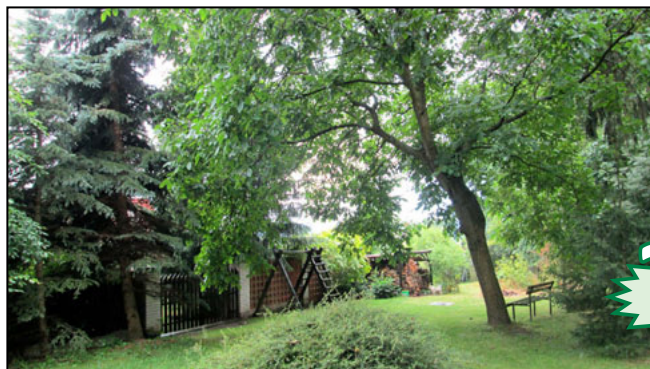

FOTO
č.
?78